

201406261740438808

शासकीय जिल्हा ग्रंथालयाची उपकंड्रे/डिजिटल
उपकंड्रे स्थापन करण्यास प्रशासकीय नाऱ्यता देणे.
निकष व कार्यपद्धती ठरविणेवाबत.....

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय संगमांक नंरांग-२०११/(२५/१५)/सांगी-५,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २९ ऑक्टोबर, २०१२.

घटा : १) नियोजन विभाग, शासन परिपत्रक क्र. जिल्हाया-१०१०/प्र.क्र.२१०/का.१५८१,
दि. २५.८.२०१०
२) ग्रंथालय संचालनालयाचे पत्र क्र. ३४/जि.ग्र.उपकंड्र/२०१०-११/६१४७,
दि. २९.८.२०१०
३) ग्रंथालय संचालनालयाचे पत्र क्र. ३४/उपकंड्र प्र.मा./२०११-१२/१६१६७,
दि. २४.९.२०१२

प्रस्तावना : ग्रंथालयाचा सर्वांगिण विकास होण्याच्या दृष्टीने, काळांदी गरज ओळखून संगणकावर आवारित ग्रंथालयीन सेवा देणे क्रमधारत होते आहे. याचाच एक भाग म्हणून राज्य मध्यवर्ती ग्रंथालयाचे उपकंड्र, अंदेशी-वकाला व ठाणे घर्तकनगर येथे तुरु करण्यास मंडुरी देण्यात आली आहे. त्यातुलार ताहारा, नावेड, जालना व रायगड येथे उपकंड्र स्थापन करण्याची घोषणा तलाविन या दिन मंत्री यांनी त्यांचे सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पित भागणात केली. तथापि, तंत्रवृद्ध इपर्धा परीक्षा विभाग, डिजिटल संग्रह विभाग व इंटरनेट नोंहिती-सेवा विभाग विकसित करून याचकांना संदर्भ देण्यासाठी, सर्व शासकीय जिल्हा ग्रंथालयाची उपकंड्र/डिजिटल उपकंड्रे स्थापन करण्याचा शासनाचा मानस आहे. त्याचे अनुसरान सर्व शासकीय जिल्हा ग्रंथालयाची उपकंड्र/डिजिटल उपकंड्रे स्थापन करण्यासाठी सर्वसंघारण प्रशासकीय नाऱ्यता देण्यासाबतचे सर्वतोंवारण निकष व कार्यपद्धती उरविण्याची दाख शासनाच्या दिवाराचीन होती. त्यातुलारांने शासनाते पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे-

शासन निर्णय :

नियोजन विभागाचे तंदरीकित क्र. १ येदील परिपत्रकानुसार, सर्व शासकीय जिल्हा ग्रंथालयाचे एक उपकंड्र/डिजिटल उपकंड्रे स्थापन करण्यास, प्रशासकीय नाऱ्यता देणे तसेच त्याकरीता आवश्यक निधीची तरतुद करण्याचार्थताची कार्यपाई संबंधित जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष, जिल्हा नियोजन समिती, यांनी करावी.

शासकीय जिल्हा ग्रंथालयाची उपकंड्र/डिजिटल उपकंड्रे स्थापन करण्यासाठीचे निकष व त्याची कार्यपद्धती पुढीलप्रमाणे असेही -

अ) डिजिटल उपकंड्र हे जिल्हा ग्रंथालयाचार्थ भाग राहील व से एक विभाग म्हणून जिल्हा ग्रंथालयानव्या पा जिल्हार्ठील अन्य लोकांचाही तालुक्यांच्या ठिकाणी भाडांच्या वा लात च्या जागेमध्ये खालीसवागित झाला येते शक्त.

इ) जिल्हा प्रथातयाच्या डिजिटल उपकेंद्रासाठी स्वतंत्र भूखंड उपलब्ध आत्पात्त तेचे हमारतीचे कांधाळम यशस्वीसाठी, संवर्धित जिल्हा नियोजन समिती किंवा राजा रामभोगन रोय प्रथाला प्रतिष्ठान, कौलकाता, यांच्याकडून अथवा आयशक्तेनुसार दोन्ही डिकाणाहून निधी उपलब्ध कराऱ्या यावा.

क) या डिजिटल उपकेंद्रासाठी, डिजिटल व भुव्रित अशा दोन्ही त्वरुपाचे नाहित्य संदर्भासाठी उपलब्ध ढोतील. शासकीय प्रथातयांमध्ये उपलब्ध असलेली दुर्मिळ इतरांचिकितेप्रथा आणि ग्रथेतर वाघन साहित्याचे, डिजिटायझेशन करून, ग्रंथालय तंत्रज्ञानातयाच्या तंकेतस्थकावर सर्वसामान्य घासा, विशेष अभ्यासक, विद्यार्थी व संशोधकांसाठी डिजिटल डंटाबेस उपलब्ध कराऱ्या यावा.

उ) इंटरनेटवर विविध विषयांवरील उपयुक्त व उपलब्ध ग्रंथ, आर्टफल्स, सूज आयटस्स, नाऊिकीय नाहिती, विविध विनागांमे अहवाल, विसीस, इ. डाऊनलोड करून, त्याचा स्वतंत्र संग्रह करून, संवर्धित सॉफ्टवेअरच्या सहाय्याने भेटा डेटा (एडेक्सिंग) करून संकरीसाठी, संवर्तने संग्रहाचा उपकेंद्रासाठी उपलब्ध करून देण्यात यावा.

इ) सीडीज/डिव्हिडीज/टीवीके चुक्क्स/राजकीय, समाजिक क्षेत्रातील प्रथितवरा विशेषज्ञावी संभावने इ. चा संग्रह विशित करणे व त्या त्या विषयाच्या वाचकांना उपलब्ध कराऱ्या वा कराऱ्या देणे.

ज) इतर संथालये/माहिती पुरविभागाचा, विविध संत्यांप्रे संसासंदर्भ क्राचा करून एवढा लडाऊही प्रेक्षक्षमाहितीचा डेटाबेस संवर्धित डिजिटल उपकेंद्रासाठी विभागासाठी उपलब्ध कराऱ्या देणे, त्रिवेत्त्वाचे, संप्रालेखाचे, तंकेतराख्लाझारे, वदा अॅनलाईन डेटाबेस; संदर्भातील उपलब्ध कराऱ्या देण्यात यावा.

क) डिजिटल - उपकेंद्र/विभाग - व्यवस्थापित करण्यासाठी प्रत्येक जिल्हा चुक्क्सी विविध संग्रहालयांची नियोजन - वा विविध विभागांमे भांडवनी खालीसाठी युतून वितेल्या उपकेंद्रनिहाय अन्यांशी युर्यांशी नसादा ५५९९, ३०८८, ३०८९, ३०९० आदी तर्फाच्या रु ५०.०० लक्ष नंदादेव्या अधीन राहन त्या विभागादे वा उपकेंद्राचे व्यवस्थापन करण्यात यावे.

इ) शासकीय जिल्हा ग्रंथालयाचे डिजिटल उपकेंद्र रक्कम वारप्रवाताची आवश्यक असलाऱ्या नांदुदली खर्च तंत्रज्ञित जिल्हाच्या जिल्हा नियोजन समितीकडे प्रस्ताव तात्र दर्शन निधी उपलब्ध कराऱ्या धैर्यादी कायदाची कुराशी.

ज) डिजिटल उपकेंद्र स्वायत्त करण्यासाठी आवश्यक जरालेले प्रथातय शास्त्र, गणक व माहिती तंत्रज्ञान आणि त्यासाठीच्या देवा देवा वेण्यासाठी आवश्यक असलेला किंगां ४ कॅमचे रेवृदे (ज्ञानवर्य), तांडिक संहायक, ५ प्रोग्रामर, ६ डेटा एंट्री ऑरेंटर, ७ शिपाई, उपलब्ध कराऱ्या देण्यात यावे व त्यांच्या वेतन व अस्त्यापनादिव्यक खात्रांसाठी अद्यसंकल्पात तरतुद करण्यात यावा.

२. सदर यीजना जिल्हास्तरीय असल्यानंतरे जिल्हा नियोजन समितीकडे शासनाच्या नियोजन विभागाकडून घेऊदेशी निर्गमित होणार्या वारप्रवात रुद्धानुसार योग्य ती कायदाची योजनांची असलवजावणी करण्यात यावी. ही योजना जिल्हास्तरीय असल्यानुसार

याकरीता निधी उपलब्ध करणे व तो वितरित करणे याचाबद्दलीकरणार्थी जिल्हा नियोजन व विकास समितीमार्फत करण्यात यावी.

३. शासकीय जिल्हा ग्रंथालयांच्या उपकंद्रीकरीता आवश्यक याची व तांत्रिक अन्यता देण्याकरीता संचालक, ग्रंथालय संचालनालय, नहाराष्ट्र राज्य, हे स्वकान असतील. तसेच या सर्व कार्यालयांचे ते नियंत्रण अधिकारी असतील.

४. रादर योजनेशाठी, संशोधित जिल्हा ग्रंथालयांचे ग्रंथालय (गट-ब) याना कार्यालय प्रमुख न्हणून घोषित करण्यात येत आहे व त्यांना आहरण व संवितरणाचे अधिकार प्रदान करण्यात येत आहेत.

५. उपरोक्त बाबीवर होणारा खर्च हा तंदेशित जिल्हाच्या लेखाशीषांच्यालील नंजुर तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

६. हा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या परिपत्रक क्र. जिवायो १००७/प्र.क्र.३९/का-१४४४, दि. १६.२.२००८ नवील परि.३.१ नुसार तसेच यित्त पिभाग शासन निर्णय क्र. ठिअप्र-५०.०८/प्र.क्र.७०/२००८/विनियन, दि. १५/५/२००९ अन्यथे सुधारित करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकार नियम पुस्तीका १९७८, भाग पहिला, उपविभाग ३, अनुक्रमांक ४, नियम क्र. २७(२) अन्यथे प्रशासनिक विभागात प्रदान केलेल्या वित्तीय अधिकारानंदर्थे निर्गमित करण्यात येत आहे.

नहाराष्ट्राचे राज्यालय याच्या आदेशानुसार व नावांने,

कृष्णराव

(बा. ओ. हनाडे)

कार्यासन अधिकारी, नहाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) संचालक, ग्रंथालय संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- २) महालेखालय (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुकूल्यता), नहाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर.
- ३) सर्व जिल्हा ग्रंथालय (गट ब), (संचालनालयानार्फत)
- ४) सर्व जिल्हाधिकारी तथा सदस्य संघिय, जिल्हा नियोजन समिती (संचालनालयानार्फत)
- ५) अधिकार व सेषाधिकारी, मुंबई
- ६) सर्व जिल्हा कोषाकार अधिकारी, (संचालनालयानार्फत)
- ७) कार्यासन सांसि-२, उच्च व तंत्र रिक्षऱ्या विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) नियोजन विभाग/ यित्त पिभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) निवडनस्ती.